

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๘/๒๕๔๘

วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

ศาลทหารกรุงเทพส่งคำโต้แย้งของพลตรี ชัดติยะ สวัสดิผล จำเลยในคดีดำที่ ๑๓๑/๒๕๔๖ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า อัยการศาลทหารกรุงเทพฟ้องผู้ร้องเป็นจำเลยต่อศาลทหารกรุงเทพในความผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ต่อสู้ขัดขวางและทำร้ายเจ้าพนักงาน ศาลทหารกรุงเทพได้มีคำสั่งประทับฟ้อง ต่อมาผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลทหารกรุงเทพเพื่อขอให้ยกคดีขึ้นไต่สวนมูลฟ้องก่อนที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป ศาลทหารกรุงเทพได้มีคำสั่งให้ยกคำร้องของผู้ร้องโดยอ้างเหตุผลว่าคดีนี้อัยการศาลทหารกรุงเทพเป็นโจทก์จึงไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้องก่อนประทับฟ้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ ประกอบพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๔๕ ผู้ร้องได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว แต่ศาลทหารกรุงเทพไม่รับอุทธรณ์เนื่องจากคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๖ ผู้ร้องจึงได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของศาลทหารกรุงเทพต่อศาลทหารกลางและศาลทหารกลางได้มีคำสั่งยื่นตามศาลทหารกรุงเทพ คือ ไม่รับอุทธรณ์ของผู้ร้อง

ผู้ร้องเห็นว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้” ซึ่งการที่อัยการศาลทหารกรุงเทพได้ยื่นฟ้องผู้ร้องโดยมิได้มีหลักฐานใดยืนยันว่า ผู้ร้องเป็นผู้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา การสั่งฟ้องของอัยการศาลทหารกรุงเทพมิได้คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจนเป็นเหตุให้ศาลทหารกรุงเทพมีคำสั่งประทับฟ้องคดีดังกล่าว ผู้ร้องเห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๑๖๒ (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่บัญญัติว่า “ในคดีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้...” นั้นเป็นบทบัญญัติที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ จึงขอให้ศาลทหารกรุงเทพส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าบทบัญญัติ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัย คือ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) บัญญัติว่า “ในคดีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ ไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้”

เหตุที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) บัญญัติว่า ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าศาลเห็นสมควรจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้ เพราะคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ นั้น ก่อนที่พนักงานอัยการจะนำคดีมาฟ้องต่อศาลได้ผ่านกระบวนการการกลั่นกรองมาแล้ว เริ่มจากเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นพนักงานสอบสวนจะทำการสอบสวนพยานหลักฐานแล้วเห็นว่าควรสั่งฟ้องจึงทำความเห็นส่งสำนวนให้พนักงานอัยการพิจารณาอีกชั้นหนึ่ง พนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนสอบสวนมานั้นมีน้ำหนักพอฟังว่าจำเลยกระทำความผิดจริง จึงจะมีคำสั่งฟ้องจำเลยต่อศาล เมื่อได้มีการกลั่นกรองดังที่กล่าวแล้ว ศาลจึงไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้องอีก ซึ่งต่างกับที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องเอง ซึ่งมีได้ผ่านกระบวนการการกลั่นกรองเบื้องต้นเสียก่อน เพื่อป้องกันมิให้มีการฟ้องโดยคดีไม่มีมูลความผิด ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๑) จึงบัญญัติว่า ในคดีราษฎรเป็นโจทก์ให้ศาลทำการไต่สวนมูลฟ้องทุกครั้ง ส่วนมาตรา ๑๖๒ (๒) เป็นบทบัญญัติให้เป็นดุลพินิจของศาลในกรณีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ศาลจะทำการไต่สวนมูลฟ้องก่อนประทับฟ้องหรือไม่ก็ได้ จึงเป็นหลักประกันความเที่ยงธรรมในกระบวนการยุติธรรมและเป็นการกลั่นกรองอย่างเหมาะสมเป็นการใช้อำนาจขององค์กรของรัฐในกระบวนการยุติธรรมซึ่งได้คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ แล้ว

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ